

Stammeforsøg med hundegræs og engsvingel 1958-1961

Ved FREDE RASMUSSEN

667. beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

Nærværende beretning redegør for resultaterne af de ved statens forsøgsstationer i årene 1958-61 gennemførte forsøgsserier med stammer af hundegræs og engsvingel. Hovedresultaterne er offentliggjort i 682. meddelelse. Beretningen er udarbejdet af forstander *Frede Rasmussen*.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

Forsøgene er gennemført på lermuldet jord ved Aarslev, Askov, Lyngby, Tystofte og Ødum, på sandmuld ved Borris og Tylstrup, på marsk ved Højer og på højmosen ved Centralgaarden (Store Vildmose). Der er foretaget udlæg i 1958 og 1959. På alle forsøgssteder på agerjord har stammerne været udlagt i blanding med rødkløver og på marsk og mose i blanding med hvidkløver. Ved Aarslev, Tystofte og Ødum er der tillige udlagt forsøg, hvor stammerne har været udsået i renbestand. Som dæksæd for udlægget er benyttet byg eller havre. Udsædsmængden har i forsøgene i blanding med rødkløver været 10 kg rødkløver + 8 kg hundegræs eller 12 kg engsvingel, i forsøgene i blanding med hvidkløver 3 kg hvidkløver + 12 kg hundegræs eller 18 kg engsvingel og i forsøgene i renbestand 12 kg hundegræs eller 18 kg engsvingel pr. ha. Parcelstørrelsen har været 20-25 m² og fællesparcellernes antal 5-8.

Gødskningen har varieret efter forholdene på de enkelte forsøgssteder, men som oftest er der til dæksæden givet 200-300 kg superfosfat, 200-300 kg kaligødning og 150-200 kg kvælstofgødning pr. ha. I 1. og 2. brugsår er der sædvanligvis gødet med 200-400 kg superfosfat og 200-400 kg kaligødning. Til forsøgene i renbestand er desuden givet 800-1200 kg kvælstofgødning, i

reglen fordelt med 300 kg tidligt om foråret og 200-300 kg efter 1., 2. og i nogle tilfælde også 3. slæt. Til nogle af forsøgene i blanding, hvor kløverbestanden har været ret tynd, er der anvendt kvælstofgødning i noget mindre mængder, ialt 400-800 kg i sommerens løb.

Forsøgene har ligget til udbyttebestemmelse i to brugsår. I udlægsåret er marken blevet slået, hvis der har været en afgrøde af betydning, men udbyttet er i reglen ikke blevet vejlet. I 1. brugsår er der taget en høslæt, når afgrøden har været passende udviklet hertil, d.v.s. i forsøgene i renbestand ved skridning og i forsøgene i blanding, når kløveren har været i knop. De følgende slæt er høstet, når afgrøden har været passende udviklet til afgræsning, og der er i de fleste forsøg opnået ialt 3-4 slæt i 1. brugsår. I 2. brugsår er alle slæt, i de fleste forsøg 4-5, høstet på afgræsningsstadiet.

Ved høstningen er afgrøden vejlet umiddelbart efter afhugningen, og i udtagne gennemsnitsprøver er foretaget analyse for tørstof og råprotein. Der er ikke i forsøgene i blanding med kløver udført botanisk analyse, og de anførte udbyttetal angiver derfor samlet udbytte af græs og kløver.

Vejrforholdene var i 1958 gunstige for udlægget. I 1959 var sommeren de fleste steder usædvanlig tør, hvilket prægede både 1. års forsøget og det nye udlæg, som efter høst stod svagt og med en ret tynd kløverbestand. I 1960 og 1961 forekom også tørkeperioder i forsommeren, men den øvrige del af vækstperioden var der særdeles gode betingelser for græsvæksten. Sygdoms- og skadedyrsangreb har været uden betydning i forsøgene.

Af de anlagte forsøg var udlæggene ved Centralgaarden i 1958 og ved Tylstrup i 1959 mislykkede, og i forsøget ved Højer, udlæg 1958, var kløverbestanden så ujævn, at resultaterne herfra har måttet kasseres. Ved Askov og Borris var kløverbestanden i 1959 meget tynd, hvorfor disse forsøg blev gødet med kvælstofgødning som til forsøgene i renbestand, og resultaterne herfra er medregnet til denne gruppe. Der foreligger således resultater for begge græsarter fra ialt 13 forsøg i blanding med kløver og 8 forsøg i renbestand, og alle forsøg er gennemført i begge brugsår.

Hundegræs

I forsøgene har deltaget følgende stammer:

1. Dæhnfeldt Hera III	8. Sildig Ørnehøj III
2. Pajbjerg Rega III	9. Adefa III
3. Roskilde III	10. Hinderupgaard
4. Pajbjerg III	11. Roskilde mt/54
5. Trifolium III	12. Pajbjerg Milka
6. E.F. III	13. Trifolium A
7. Sildig Roskilde III	

I tabel 1 er givet en oversigt over tørstofudbyttet i gennemsnit af alle forsøg. I tabellen er først anført 9 stammer, som ved forsøgenes afslutning er tildelt anerkendelse med ret til at føre romertal III i forbindelse med stammenavnet. Derefter følger 4 stammer, der udbyttmæssigt ligger på højde med de øvrige, men efter aftale med de respektive stammeejere er disse stammer ikke tildelt anerkendelse. Stammerne er indenfor hver gruppe opført i rækkefølge efter samlet tørstofudbytte i to brugsår i forsøgene i blanding med kløver.

Tabel 1. Hundegræs, hkg tørstof pr. ha.
Gennemsnit af alle forsøg

	I bland. m. kløver			I renbestand		
	1. år	2. år	ialt	1. år	2. år	ialt
1. Dæhnfeldt Hera III.....	82.9	85.6	168.5	87.5	94.6	182.0
2. Pajbjerg Rega III.....	84.0	84.4	168.4	89.9	90.9	180.8
3. Roskilde III.....	82.7	85.5	168.2	88.6	94.6	183.2
4. Pajbjerg III.....	82.9	83.8	166.7	89.7	94.2	183.9
5. Trifolium III.....	82.4	83.8	166.2	88.6	92.8	181.4
6. E. F. III.....	82.8	83.3	166.1	86.8	92.9	179.7
7. Sildig Roskilde III.....	82.4	83.7	166.1	87.2	93.8	181.0
8. Sildig Ørnehøj III.....	81.0	80.6	161.6	78.1	88.8	166.9
9. Adefa III.....	79.6	80.3	159.9	80.4	89.7	170.1
10. Hinderupgaard.....	82.4	85.1	167.5	87.8	95.6	183.4
11. Roskilde mt/54.....	82.9	84.1	167.0	87.6	93.0	180.6
12. Pajbjerg Milka.....	82.8	83.5	166.3	87.4	93.2	180.6
13. Trifolium A.....	82.7	83.8	166.0	85.7	92.7	178.4

Tabel 2. Hundegræs, forholdstal for tørstofudbytte i to brugsår.
Gennemsnit af alle stammer = 100

	gens.	Aars- lev	Askov	Lyng- by	Tys- tofte	Ødum	Borris	Tyl- strup	Højer	Central gdn.	udlæg 1958	udlæg 1959
I blanding med kløver												
1. Dæhnfeldt Hera III	101	103	106	100	102	99	102	103	100	99	102	101
2. Pajbjerg Rega III	101	100	99	101	103	102	102	105	99	102	102	100
3. Roskilde III	101	101	102	100	103	102	102	103	100	99	102	101
4. Pajbjerg III	100	100	99	100	101	102	102	104	97	99	101	99
5. Trifolium III	100	101	98	100	99	100	104	97	102	100	100	101
6. E. F. III	100	99	99	100	99	101	101	100	102	101	100	100
7. Sildig Roskilde III	100	99	99	100	103	100	98	96	102	102	99	101
8. Sildig Ørnehøj III	97	99	97	97	96	98	94	96	98	98	97	98
9. Adefa III	96	99	97	97	93	95	96	95	101	97	96	97
10. Hinderupgaard	101	102	103	99	101	99	101	99	101	103	100	101
11. Roskilde mt/54	101	101	100	100	101	101	101	99	102	101	100	101
12. Pajbjerg Milka	100	99	101	102	100	100	97	101	100	100	100	100
13. Trifolium A	100	100	100	102	98	100	99	101	100	99	100	100
hkg tørstof pr. ha, gns	166.0	177.9	169.7	150.3	163.2	177.7	140.1	115.9	220.5	174.1	157.0	176.6

												I renbestand		
1. Dæhnfeldt Hera III	101	104	102	—	101	100	100	—	—	—	102	101		
2. Pajbjerg Rega III	101	103	99	—	100	100	100	—	—	—	103	100		
3. Roskilde III	102	100	104	—	102	102	105	—	—	—	102	102		
4. Pajbjerg III	103	103	101	—	102	102	105	—	—	—	104	102		
5. Trifolium III	101	103	102	—	102	100	99	—	—	—	100	102		
6. E. F. III	100	100	101	—	101	100	99	—	—	—	101	100		
7. Sildig Roskilde III	101	99	102	—	102	101	101	—	—	—	100	101		
8. Sildig Ørnehøj III	93	92	89	—	94	94	95	—	—	—	90	95		
9. Adefa III	95	95	96	—	93	96	92	—	—	—	94	95		
10. Hinderupgaard	102	102	104	—	102	102	102	—	—	—	103	102		
11. Roskilde mt/54	101	101	100	—	100	101	102	—	—	—	100	101		
12. Pajbjerg Milka	101	101	100	—	100	101	102	—	—	—	101	101		
13. Trifolium A	99	99	100	—	100	100	98	—	—	—	100	99		
hkg tørstof pr. ha, gns.	179.4	179.7	166.1	—	172.0	194.7	176.7	—	—	—	165.0	188.0		

Tabel 3. Hundegræs, udbytte af grønmasse.
Gennemsnit af alle forsøg

	I blanding med kløver					I renbestand				
			forholdstal					forholdstal		
	hkg pr. ha		f. udb.	ialt		hkg pr. ha		f. udb.	ialt	
	1. år	2. år	ialt	grønt	tør- stof	1. år	2. år	ialt	grønt	tør- stof
1. Dænfeldt Hera III ...	389	447	836	100	101	346	456	802	100	101
2. Pajbjerg Rega III ...	395	451	846	101	101	357	451	808	100	101
3. Roskilde III ...	396	449	845	101	101	360	466	826	103	102
4. Pajbjerg III ...	395	445	840	101	100	364	469	833	103	103
5. Trifolium III ...	390	450	840	101	100	355	456	811	101	101
6. E. F. III ...	390	436	826	99	100	345	450	795	99	100
7. Sildig Roskilde III ...	394	433	827	99	100	354	460	814	101	101
8. Sildig Ørnevej III ...	396	429	825	99	97	332	433	765	96	93
9. Adefa III ...	389	426	815	98	96	339	443	782	97	95
10. Hinderupgaard ...	392	447	839	101	101	352	467	819	102	102
11. Roskilde mt/54 ...	400	439	839	101	101	356	454	810	101	101
12. Pajbjerg Milka ...	396	443	839	101	100	352	453	805	100	101
13. Trifolium A. ...	395	439	834	100	100	348	451	799	99	99

I forsøgene i blanding med kløver har de 7 første af de anerkendte og de 4 ikke-ankendte stammer givet omtrent samme tørstofudbytte, og rækkefølgen er ikke meget forskellig i 1. og 2. brugsår. Stammerne 8 og 9 har givet noget lavere udbytte. Disse to stammer er udprægede afgræsningsstyper, der er stængelfattige, og som det senere vil ses, giver de relativt lavt udbytte i 1. slæt. Forsøgene i renbestand viser samme billede som forsøgene i blanding, men forskellene mellem stammerne er lidt større og rækkefølgen lidt anderledes; således ligger nr. 2 relativt lavt i 2. brugsår.

En statistisk undersøgelse af resultaterne viser, at mindste sikre forskel mellem to stammer (95 pct.) er 2,4 hkg tørstof for forsøgene i blanding med kløver og 3,2 hkg tørstof for forsøgene i renbestand.

Tabel 2 giver en oversigt over udbyttet i gennemsnit ved de enkelte forsøgssteder og for hvert udlæg. Resultatet er anført som forholdstal for tørstofudbytte i to brugsår. Gennemsnit af alle stammer er sat = 100.

Der er ved de enkelte forsøgssteder relativt små afvigelser fra gennemsnittet, og de to udlæg stemmer også godt sammen både

Tabel 4. Hundegræs, udbytte af råprotein.
Gennemsnit af alle forsøg

	I blanding med kløver					I renbestand				
	hkg pr. ha		forholdstal			hkg pr. ha		forholdstal		
			f. udb.	ialt	tein			f. udb.	ialt	tein
	1. år	2. år	ialt	råpro-	tør-	1. år	2. år	ialt	råpro-	tør-
			stof	stof				stof	stof	
1. Dæhnf. Hera III.....	12.3	13.9	26.2	100	101	9.9	14.3	24.2	101	101
2. Pajbj. Rega III.....	12.4	13.8	26.2	100	101	9.8	13.9	23.7	99	101
3. Roskilde III.....	12.4	13.8	26.2	100	101	10.1	14.2	24.3	101	102
4. Pajbjerg III.....	12.4	13.4	25.8	98	100	9.9	14.1	24.0	100	103
5. Trifolium III.....	12.2	13.9	26.1	100	100	9.9	14.1	24.0	100	101
6. E. F. III.....	12.6	13.6	26.2	100	100	9.8	14.3	24.1	101	100
7. Sild. Roskilde III...	12.6	13.6	26.2	100	100	10.1	14.4	24.5	102	101
8. Sild. Ørnehøj III...	13.2	13.9	27.1	103	97	9.6	13.9	23.5	98	93
9. Adefa III.....	12.6	13.5	26.1	100	96	9.6	13.8	23.4	98	95
10. Hinderupgaard.....	12.4	13.7	26.1	100	101	9.8	14.4	24.2	101	102
11. Roskilde mt/54.....	12.5	13.7	26.2	100	101	9.9	14.2	24.1	101	101
12. Pajbjerg Milka.....	12.6	13.7	26.3	100	100	9.8	13.9	23.7	99	101
13. Trifolium A.....	12.6	13.6	26.2	100	100	9.7	14.2	23.9	100	99

i blanding med kløver og i renbestand. Forneden i tabellen er anført det gennemsnitlige tørstofudbytte. Ved Aarslev, Tystofte og Ødum er forsøgene gennemført både i blanding og i renbestand i begge udlæg, og det ses, at ved Aarslev ligger udbyttet ens i de to afdelinger, medens det ved Tystofte og Ødum ligger højest i renbestand. Da forsøgene imidlertid ikke er anlagt med en sådan sammenligning for øje, og da kløverbestanden i nogle forsøg har været mindre god, således at der også er givet kvælstofgødning til forsøg i blanding, giver disse tal ikke noget sikkert udtryk for udbyttet af hundegræs i kløverblanding og kvælstofgødet rent hundegræs.

I tabel 3 er anført stammernes grønudbytte i hkg pr. ha og som forholdstal. Til sammenligning er anført forholdstallene for tørstofudbyttet.

Der er kun små afvigelser mellem forholdstallene for grønudbytte og for tørstofudbytte. Stammerne 8 og 9 har dog givet relativt lidt højere udbytte af grønt end af tørstof, hvilket står i forbindelse med, at de er lidt sildigere og har færre stængler end de øvrige stammer, hvorfor afgrøden har haft et lavere tørstofindhold, især ved 1. slæt.

I tabel 4 er på samme måde anført udbyttet af råprotein.

For de fleste af stammerne følger råproteinudbyttet ret nøje tørstofudbyttet. Nr. 8 og 9 ligger dog væsentligt højere med råprotein end med tørstof, hvilket skyldes samme årsager som nævnt for grønudbyttets vedkommende. Det gennemsnitlige råproteinindhold har i blanding med kløver været knap 16 pct. af tørstoffet og i renbestand godt 13 pct. Stamme nr. 8 har haft

Tabel 5. Hundegræs, udbyttets fordeling på slættene.
Gennemsnit af alle forsøg

	pct.				Forholdstal			
	1. år		2. år		1. år		2. år	
	1. slæt	øvr. slæt	1. slæt	øvr. slæt	1. slæt	øvr. slæt	1. slæt	øvr. slæt
I blanding med kløver								
1. Dæhnfeldt Hera III.....	55	45	32	68	102	99	110	99
2. Pajbjerg Rega III.....	57	43	32	68	106	97	109	98
3. Roskilde III.....	55	45	30	70	101	99	104	101
4. Pajbjerg III.....	56	44	31	69	103	98	106	98
5. Trifolium III.....	55	45	31	69	101	98	106	98
6. E. F. III.....	55	45	31	69	101	99	104	98
7. Sildig Roskilde III.....	54	46	28	72	99	101	97	101
8. Sildig Ørnehøj III.....	51	49	23	77	93	105	76	105
9. Adefa III.....	52	48	24	76	92	103	78	103
10. Hinderupgaard.....	55	45	31	69	101	99	109	99
11. Roskilde mt/54.....	55	45	28	72	100	101	97	102
12. Pajbjerg Milka.....	54	46	29	71	100	101	100	100
13. Trifolium A.....	55	45	30	70	101	99	102	99
I renbestand								
1. Dæhnfeldt Hera III.....	55	45	30	70	102	100	112	98
2. Pajbjerg Rega III.....	59	41	30	70	111	95	108	94
3. Roskilde III.....	55	45	27	73	102	103	102	102
4. Pajbjerg III.....	56	44	29	71	107	100	108	99
5. Trifolium III.....	55	45	29	71	103	102	107	97
6. E. F. III.....	56	44	29	71	102	98	106	98
7. Sildig Roskilde III.....	54	46	26	74	99	102	97	103
8. Sildig Ørnehøj III.....	51	49	21	79	83	99	72	105
9. Adefa III.....	51	49	22	78	87	100	77	104
10. Hinderupgaard.....	55	45	29	71	101	102	110	100
11. Roskilde mt/54.....	55	45	27	73	101	101	97	101
12. Pajbjerg Milka.....	56	44	27	73	102	99	100	101
13. Trifolium A.....	55	45	28	72	99	100	102	99

Tabel 6. Hundegræs, karakter for frodighed, plantebestand, stængelantal og tidlighed samt skridningsdato.
Skala 0-10, 10 = frodigst, tættest, flest stængler og sildigst

	I blanding med kløver						I renbestand						Stængel antal	Tidlighed		Skridnings- dato
	frodig- hed udl-år	græsbestand		kløverbestand		frodig- hed udl-år	græsbestand		1. år	2. år	1. år	2. år				
1. Dæhnfeldt Hera III	7.1	8.4	8.0	8.6	7.1	7.0	4.9	6.2	9.2	9.1	9.3	6.6	3.6	4.6	21/5	
2. Pajbjerg Rega III . .	6.8	8.4	8.1	8.3	7.1	7.0	5.1	6.2	9.2	9.0	9.3	8.1	3.6	4.6	21/5	
3. Roskilde III	6.9	8.3	8.0	8.5	7.0	7.1	5.0	6.2	9.2	9.1	9.2	6.3	3.9	4.6	22/5	
4. Pajbjerg III	6.9	8.4	8.3	8.4	7.2	6.9	5.0	6.3	9.2	9.0	9.2	6.7	3.2	4.5	22/5	
5. Trifolium III	7.1	8.4	8.0	8.6	7.1	7.0	5.0	6.3	9.2	9.2	9.2	6.7	3.1	4.4	21/5	
6. E. F. III	6.9	8.3	8.0	8.4	7.1	6.9	5.0	6.1	9.2	9.0	9.3	6.7	4.0	4.7	22/5	
7. Sildig Roskilde III . .	7.2	8.3	8.1	8.4	7.1	7.0	5.0	6.2	9.2	9.0	9.3	6.0	4.6	4.7	23/5	
8. Sildig Ørnehøj III . .	6.9	8.3	8.0	8.1	7.4	6.9	5.4	5.8	8.9	8.8	9.1	3.7	6.5	6.3	26/5	
9. Adefa III	7.0	8.3	8.0	8.3	7.3	7.0	5.2	6.1	9.1	9.0	9.1	4.2	5.4	6.0	26/5	
10. Hinderupgaard	7.1	8.3	8.0	8.5	7.2	7.0	4.9	6.2	9.1	8.9	9.3	6.1	3.9	4.5	21/5	
11. Roskilde mt/54	7.1	8.3	8.1	8.3	7.2	7.1	5.0	6.2	9.2	9.0	9.2	5.9	4.3	4.7	23/5	
12. Pajbjerg Milka	7.1	8.3	8.1	8.4	7.1	6.9	5.1	6.2	9.2	9.2	9.3	6.4	4.1	4.7	23/5	
13. Trifolium A	6.9	8.4	8.0	8.4	7.0	6.9	5.0	6.2	9.1	8.9	9.3	6.2	3.9	4.6	22/5	

ca. 1 pct. og nr. 9 ca. $\frac{1}{2}$ pct. højere råproteinindhold end de øvrige stammer, mellem hvilke der kun er små forskelle.

Tabel 5 viser udbyttets fordeling på henholdsvis 1. og de øvrige slæt, udtrykt dels som procent af afgrøden og dels som forholdstal for udbyttet.

Stammerne 8 og 9 har i 1. slæt givet en betydelig mindre del af afgrøden end de øvrige stammer og tilsvarende mere i de øvrige slæt. Det ses især af forholdstallene for udbyttet, som hos disse stammer er meget lavt i 1. slæt, medens de i de øvrige slæt har været blandt de højestydende. Nr. 7 indtager nærmest en mellemstilling, medens nr. 2 danner yderpunktet til den anden side med meget højt udbytte i 1. slæt og ret lavt udbytte i de øvrige slæt.

I tabel 6 er anført gennemsnit af de givne karakterer til bedømmelse af stammernes frodighed, plantebestand og tidlighed. I nogle få forsøg er tillige givet karakter for stængelantal ved 1. slæt i 1. brugsår. Endvidere er i tabellen anført den gennemsnitlige dato for begyndende skridning.

Det ses, at der kun har været små forskelle mellem stammerne i frodighed i udlægsåret. Bestanden af græs og kløver har været ensartet både i udlægsåret, 1. og 2. brugsår. Karaktererne for stængelantal viser, at nr. 2 har haft flest og nr. 8 og 9 langt færre stængler end de øvrige stammer. De to sidstnævnte stammer er noget sildigere i vækst om foråret, og de skrider nogle dage senere end de øvrige.

Med det formål at begrænse antallet af stammer af næsten samme type på markedet har, som tidligere nævnt, de respektive stammeejere indvilliget i, at 4 stammer, der med hensyn til udbytte og egenskaber ligger på linie med de øvrige, ikke tildeles anerkendelse.

OVERSIGT OVER DE ANERKENDTE STAMMER

Dæhnfeldt Hera III. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Stammen er en videreførelse af den i forrige forsøgsserie anerkendte stamme Dæno II. Den er en høtype med mange og ret høje stængler, tidlig i udvikling om foråret og i skridning.

Pajbjerg Rega III. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop. Stammen er fremkommet ved krydsning mellem Pajbjerg II og den svenske stamme Gullåker. Den er en høtype med særdeles mange, ret høje, men ikke særlig grove stængler, tidlig i udvikling og skridning.

Roskilde III. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Stammen er en videreførelse af den tidligere anerkendte stamme Roskilde II. Den er en høtype med mange, ret høje stængler, ret bredbladet, tidlig i udvikling og skridning.

Pajbjerg III. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop. Stammen er en videreførelse af den tidligere anerkendte stamme af samme navn, idet den nuværende stamme er dannet efter et omfattende enkeltplanteudvalg i den tidligere stamme. Den er en høtype med mange, ret høje stængler og ret brede, noget lyse blade. Den er tidlig i udvikling og skridning.

Trifolium III. Ejer: A/S Trifolium Frø, København. Stammen er en videreførelse af den tidligere anerkendte stamme Trifolium II. Den er en høtype med mange, ret høje stængler, ret bredbladet, tidlig i udvikling og skridning.

E. F. III. Ejer: A/S Dansk Frøkultur, Kerteminde. Stammen er en videreførelse af den tidligere anerkendte stamme E. F. II. Den er en høtype med mange, ret høje, men ret fine stængler. Bladene er ret smalle og mørke og toppene mørkviolette ved begyndende skridning. Den er tidlig i udvikling og skridning.

Sildig Roskilde III. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Stammen er en videreførelse af den tidligere anerkendte stamme af samme navn. Den er en mellemtype med lidt færre og kortere stængler end de foregående stammer. Den er ret finbladet og middeltidlig i udvikling og skridning.

Sildig Ørnehøj III. Ejer: Dansk Frø- og Silo-Selskab A/S, København. Stammen er dannet ved enkeltplanteudvalg og efterfølgende krydsning af udvalgte kloner af engelsk hundegræs, modtaget i 1947. Den er en udpræget afgræsningstype med ret få og korte stængler og ret fine, mørke blade. Den er sildig i udvikling og skridning.

Adefa III. Ejer: A/S Dansk Frøkultur, Kerteminde. Stammen er en videreførelse af den tidligere anerkendte stamme Adefa II.

Det er en afgræsningstype med ret få og korte stængler og ret fine, mørke blade. Den er ret sildig i udvikling og skridning.

Engsvingel

Følgende stammer har deltaget i forsøgene:

1. Øtofte Fero III	5. Trifolium III
2. Pajbjerg III	6. Dæhnfeldt Leto III
3. Pajbjerg Meri III	7. Øtofte mt/53
4. Øtofte III	8. Hinderupgaard

I tabel 7 er givet en oversigt over tørstofudbyttet i gennemsnit af alle forsøg. De første 6 stammer er ved forsøgenes afslutning tildelt anerkendelse med ret til at føre romertal III i forbindelse med stammenavnet, medens nr. 7, der udbyttmæssigt ligger på højde med de foregående, efter aftale med stamme-ejeren, og nr. 8, der har givet lavest udbytte, ikke er anerkendt. Indenfor hver gruppe er stammerne opført i rækkefølge efter samlet tørstofudbytte i to brugsår i forsøgene i blanding med kløver.

I forsøgene i blanding med kløver er der ret små forskelle fra stamme til stamme, og rækkefølgen er omtrent ens i begge brugsår. I renbestand ligger nr. 1 og 7 noget højere end de øvrige stammer. Nr. 8 har både i blanding med kløver og i renbestand givet lavest udbytte.

Tabel 7. Engsvingel, hkg tørstof pr. ha.
Gennemsnit af alle forsøg

	I bland. m. kløver			I renbestand		
	1. år	2. år	ialt	1. år	1. år	ialt
1. Øtofte Fero III.....	87.0	84.9	171.9	78.8	85.8	164.6
2. Pajbjerg III.....	86.4	84.2	170.6	77.1	81.9	159.0
3. Pajbjerg Meri III.....	87.2	83.2	170.4	78.1	81.9	160.0
4. Øtofte III.....	86.8	81.8	168.6	77.3	81.4	158.7
5. Trifolium III.....	84.6	82.0	166.6	75.3	81.8	156.6
6. Dæhnfeldt Leto III.....	84.6	82.0	166.6	76.8	83.2	159.7
7. Øtofte mt/53.....	86.8	82.2	169.0	79.6	83.7	163.2
8. Hinderupgaard.....	84.2	80.7	164.9	75.4	80.4	155.8

Tabel 8. Engsvingel, forholdstal for tørstofudbytte i to brugsår.
Gennemsnit af alle stammer = 100.

	gens.	Aars- lev	Askov	Lyng- by	Tys- tofte	Ødum	Borris	Tyl- strup	Højer	Central- gdn.	udlæg 1958	udlæg 1959
I blanding med kløver												
1. Øtofte Fero III.....	102	103	101	103	102	100	105	104	103	98	102	102
2. Pajbjerg III.....	101	101	102	101	100	100	100	99	103	104	101	102
3. Pajbjerg Meri III.....	101	99	101	101	103	102	102	103	102	98	102	100
4. Øtofte III.....	100	101	101	100	100	99	104	101	96	100	101	99
5. Trifolium III.....	99	99	100	100	97	101	94	98	99	103	99	99
6. Dæhnfeldt Leto III.....	99	99	98	98	99	100	95	98	100	98	98	99
7. Øtofte mt/53.....	100	101	98	100	102	99	103	101	99	99	100	100
8. Hinderupgaard.....	98	98	98	97	97	99	97	97	98	100	98	98
hkg tørstof pr. ha, gens.....	168.8	183.2	159.7	165.5	172.5	192.2	138.3	105.8	209.7	153.1	162.7	175.5
I renbestand												
1. Øtofte Fero III.....	103	102	100	—	103	104	106	—	—	—	107	102
2. Pajbjerg III.....	100	99	99	—	100	100	99	—	—	—	99	100
3. Pajbjerg Meri III.....	100	101	100	—	100	100	101	—	—	—	102	100
4. Øtofte III.....	99	99	100	—	99	99	100	—	—	—	101	98
5. Trifolium III.....	98	98	97	—	99	99	96	—	—	—	96	99
6. Dæhnfeldt Leto III.....	100	100	104	—	99	100	96	—	—	—	97	102
7. Øtofte mt/53.....	102	105	101	—	101	101	104	—	—	—	102	102
8. Hinderupgaard.....	98	96	98	—	98	98	97	—	—	—	95	99
hkg tørstof pr. ha, gens.....	159.7	159.1	165.7	—	149.9	167.1	159.4	—	—	—	149.2	165.9

Tabel 9. Engsvingel, udbytte af grønmasse.
Gennemsnit af alle forsøg

	I blanding med kløver					I renbestand				
			forholdstal					forholdstal		
	hkg pr. ha		f. udb.	ialt	tør-	hkg pr. ha		f. udb.	ialt	tør-
	1. år	2. år	ialt	grønt	stof	1. år	2. år	ialt	grønt	stof
1. Øtofte Fero III.....	404	461	865	102	102	301	387	688	103	103
2. Pajbjerg III.....	399	456	855	101	101	291	369	660	99	100
3. Pajbjerg. Meri III....	401	457	858	101	101	293	373	666	100	100
4. Øtofte III.....	406	449	855	101	100	295	377	672	101	99
5. Trifolium III.....	388	444	832	98	99	288	365	653	98	98
6. Dæhnfeldt Leto III...	393	443	836	99	99	293	370	663	99	100
7. Øtofte mt/53.....	398	450	848	100	100	302	385	687	103	102
8. Hinderupgaard.....	391	436	827	98	98	290	357	647	97	98

En statistisk undersøgelse af resultaterne viser, at mindste sikre forskel mellem to stammer (95 pct.) er 2,4 hkg tørstof for forsøgene i blanding med kløver og 4,4 hkg tørstof for forsøgene i renbestand.

Tabel 8 giver en oversigt over gennemsnitsudbyttet ved de enkelte forsøgssteder og for hvert udlæg. Resultatet er anført som forholdstal for tørstofudbytte i to brugsår. Gennemsnit af alle stammer er sat = 100.

Der er ved de enkelte forsøgssteder i nogle tilfælde nogen afvigelse fra gennemsnittet, men i betragtning af, at det kun drejer sig om eet eller to forsøg hvert sted, kan disse afvigelser ikke tillægges større betydning. De to udlæg stemmer godt sammen for forsøgene i blanding med kløver, medens der er nogen forskel i stammernes rækkefølge i første og sidste udlæg i forsøgene i renbestand. Forneden i tabellen er det gennemsnitlige udbytte anført. Ved Aarslev, Tystofte og Ødum er forsøgene gennemført både i blanding og i renbestand i begge udlæg. Som nævnt ved omtalen af hundegræsforsøgene kan en sammenligning af disse forsøg kun ske med noget forbehold, men det er dog karakteristisk, at medens udbyttet af kvælstofgødet rent hundegræs disse steder lå på højde med eller over udbyttet af hundegræs i blanding med kløver, har udbyttet af engsvingel været væsentligt lavere i renbestand end i blanding med kløver.

I tabel 9 er anført stammernes grønudbytte i hkg pr. ha

Tabel 10. Engsvingel, udbytte af råprotein.
Gennemsnit af alle forsøg

	I blanding med kløver					I renbestand				
			forholdstal					forholdstal		
	hkg pr. ha		f. udb.	ialt		hkg pr. ha		f. udb.	ialt	
	1. år	2. år	ialt	tein	stof	1. år	2. år	ialt	tein	stof
1. Øtofte Fero III.....	13.6	15.6	29.2	101	102	10.8	13.4	24.2	102	103
2. Pajbjerg III.....	13.4	15.7	29.1	100	101	10.6	13.0	23.6	100	100
3. Pajbjerg Meri III....	13.6	15.7	29.3	101	101	10.6	13.4	24.0	101	100
4. Øtofte III.....	14.0	15.4	29.4	102	100	10.4	13.1	23.5	99	99
5. Trifolium III.....	13.4	15.4	28.8	99	99	10.5	13.0	23.5	99	98
6. Dæhnfeldt Leto III..	13.4	15.2	28.6	99	99	10.5	13.2	23.7	100	100
7. Øtofte mt/53.....	13.7	15.2	28.9	100	100	10.6	13.3	23.9	101	102
8. Hinderupgaard.....	13.2	15.2	28.4	98	98	10.4	12.7	23.1	98	98

og som forholdstal. Til sammenligning er anført forholdstallene for tørstofudbyttet.

Grønudbyttet følger både i blanding med kløver og i renbestand nøje udbyttet af tørstof.

På tilsvarende måde er i tabel 10 vist udbyttet af råprotein.

Her er ligeledes kun meget små forskelle i forholdstallene for råprotein og tørstof. Det gennemsnitlige indhold af råprotein har i forsøgene i blanding med kløver været godt 17 pct. og i renbestand knap 15 pct. af tørstoffet, og de enkelte stammer har alle haft meget nær dette indhold.

Tabel 11. Engsvingel, udbyttets fordeling på slættene.
Gennemsnit af alle forsøg

	Procent							
	i bland. m. kløver				i renbestand			
	1. år		2. år		1. år		2. år	
1. slæt	øvr. slæt	1. slæt	øvr. slæt	1. slæt	øvr. slæt	1. slæt	øvr. slæt	
1. Øtofte Fero III.....	58	42	33	67	60	40	34	66
2. Pajbjerg III.....	58	42	32	68	60	40	32	68
3. Pajbjerg Meri III.....	59	41	34	66	63	37	35	65
4. Øtofte III.....	58	42	31	69	61	39	32	68
5. Trifolium III.....	59	41	31	69	59	41	31	69
6. Dæhnfeldt Leto III.....	58	42	31	69	59	41	32	68
7. Øtofte mt/53.....	58	42	32	68	61	39	32	68
8. Hinderupgaard.....	57	43	29	71	57	43	29	71

I tabel 11 ses udbyttets fordeling på henholdsvis 1. og de øvrige slæt.

Der er kun små forskelle mellem stammerne, nr. 8 har dog både i blanding og i renbestand givet relativt lidt mindre og nr. 3 relativt lidt mere i 1. slæt end de øvrige stammer.

Tabel 12 viser gennemsnit af de givne karakterer for frodighed, plantebestand og tidlighed, samt den gennemsnitlige skridningsdato.

Stammerne har været meget nær ens i frodighed i udlægs-efteråret, og bestanden af såvel græs som kløver har været ret ensartet både i udlægsåret, 1. og 2. brugsår. Karaktererne for tidlighed viser, at nr. 3 er den tidligste i vækst om foråret, derefter følger nr. 1, medens de øvrige stammer ikke adskiller sig meget fra hverandre. De to nævnte stammer skrider også nogle dage tidligere end de øvrige.

Udover de nævnte forskelle i tidlighed og skridning adskiller stammerne sig ikke i vækstmåde eller ydre habitus væsentligt fra hverandre. De må alle betegnes som høtyper, der giver ret mange stængler ved skridning.

OVERSIGT OVER DE ANERKENDTE STAMMER

Øtofte Fero III. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Stammen er dannet af udvalgte tidlige kloner efter enkeltplanteudvalg i den tidligere anerkendte stamme *Øtofte II*. Den er ret tidlig i vækst om foråret og i skridning.

Pajbjerg III. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop. Stammen er en videreforædling af den tidligere anerkendte stamme *Pajbjerg II*, idet der i denne er foretaget enkeltplanteudvalg med påfølgende klondannelse. Et større antal kloner herfra samt enkelte kloner efter udvalg i tidlig *Øtofte* har dannet den nuværende stamme.

Pajbjerg Meri III. Ejer: Pajbjergfonden, Børkop. Stammen har sin oprindelse i handelsfrø modtaget fra Czekoslovakiet 1947. Efter gentagne enkeltplanteudvalg har et antal udvalgte kloner dannet stammen. Den er tidlig i vækst om foråret og i skridning.

Øtofte III. Ejer: Danske Landboforeningers Frøforsyning og

Tabel 12. Engsvingel, karakter for frodighed, plantebestand og tidlighed samt skridningsdato.
Skala 0-10, 10 = frodigst, tættest og sildigst

	frodig- hed	I blanding med kløver						I renbestand				Tidlighed		Skrid- nings- dato
		græsbestand		kløverbestand		frodig- hed		græsbestand		1. år	2. år			
		udl-år	udl-år	1. år	2. år	udl-år	1. år	2. år	udl-år			udl-år	1. år	
1. Øtofte Fero III.....	7.1	8.1	7.8	7.6	7.9	6.9	7.3	5.9	8.7	8.5	8.8	4.3	3.5	25/5
2. Pajbjerg III.....	7.1	8.1	7.8	7.6	7.9	7.4	6.8	5.9	8.8	8.6	8.8	4.7	4.2	28/5
3. Pajbjerg Meri III.....	7.1	8.1	8.0	7.8	7.9	7.4	6.8	6.0	8.8	8.6	8.8	3.8	3.8	26/5
4. Øtofte III.....	7.1	8.0	7.6	7.3	8.0	7.3	6.8	5.7	8.7	8.4	8.6	5.2	4.6	28/5
5. Trifolium III.....	7.2	8.3	8.0	7.6	7.9	7.5	6.8	6.0	8.8	8.6	8.8	4.6	4.3	28/5
6. Dæhnfeldt Leto III.....	7.0	8.1	7.8	7.4	7.8	7.2	6.8	5.9	8.8	8.7	8.8	4.9	4.1	28/5
7. Øtofte mt/53.....	7.1	8.1	7.7	7.4	7.9	7.4	6.8	5.8	8.7	8.4	8.7	4.8	4.5	28/5
8. Hinderupgaard.....	7.8	8.1	7.7	7.1	7.9	7.4	6.8	5.9	8.8	8.5	8.6	5.1	4.5	28/5

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Stammen er en videreførelse af den tidligere anerkendte stamme Øtofte II.

Trifolium III. Ejer: A/S Trifolium Frø, København. Stammen er en videreførelse af den tidligere anerkendte stamme Trifolium II.

Dæhnfeldt Leto III. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Stammen er en videreforædling af den tidligere anerkendte stamme Dæno II, idet der er foretaget nyt familieudvalg i denne, hvorefter et mindre antal af de bedste familier har dannet den nuværende stamme.

SUMMARY

Variety trials with cocksfoot and meadow fescue 1958-61

The trials were carried out at 9 State Research Stations, and 13 Danish varieties of cocksfoot and 8 Danish varieties of meadow fescue were included.

The ley was established twice and the varieties were sown both in mixture with red or white clover and in pure stand. Sufficient quantities of superphosphate and potash fertilizer were applied and for the pure grass stands furthermore 800 to 1200 kilos of 15 per cent nitrate of lime per hectare per annum were added.

The yield was determined during two years of use after the sowing year. During the first year one hay crop at the time of heading and 3 or 4 aftermaths at the grazing stage were harvested. During the second year 4 or 5 cuts at the grazing stage were obtained. No botanical analysis was undertaken for which reason the figures of the trials in mixture state the total yield of grass and clover.

Table 13 gives a survey of the main results.

On basis of the results obtained 9 varieties of cocksfoot and 6 varieties of meadow fescue are approved and allowed to add the Roman numeral III to the name of variety.

Of the approved varieties of cocksfoot nos. 1 to 6 are hay types with abundant development of stems, early in spring growth and heading. No. 7 is an intermediate type and nos. 8 and 9 are pasture types, they are somewhat later and have fewer stems. All the approved varieties of meadow fescue are hay types, nos. 1 and 3 are a few days earlier than the others.

Table 13. Variety trials with cocksfoot and meadow fescue 1958-61.
Average of all trials

	Yield in two years, hkg per hectare						Date of heading
	in mixture			in pure stand			
	green mat-ter	dry mat-ter	crude pro-tein	green mat-ter	dry mat-ter	pro-tein	
<i>Cocksfoot:</i>							
1. Dæhnfeldt Hera III	836	168.5	26.2	802	182.0	24.2	21/5
2. Pajbjerg Rega III	846	168.4	26.2	808	180.8	23.7	21/5
3. Roskilde III	845	168.2	26.2	826	183.2	24.3	22/5
4. Pajbjerg III	840	166.7	25.8	833	183.9	24.0	22/5
5. Trifolium III	840	166.2	26.1	811	181.4	24.0	21/5
6. E. F. III	826	166.1	26.2	795	179.7	24.1	22/5
7. Sildig Roskilde III	827	166.1	26.2	814	181.0	24.5	23/5
8. Sildig Ørnehøj III	825	161.6	27.1	765	166.9	23.5	25/5
9. Adefa III	815	159.9	26.1	782	170.1	23.4	25/5
10. Hinderupgaard	839	167.5	26.1	819	183.4	24.2	21/5
11. Roskilde mt/54	839	167.0	26.2	810	180.6	24.1	23/5
12. Pajbjerg Milka	839	166.3	26.3	805	180.6	23.7	23/5
13. Trifolium A	834	166.0	26.2	799	178.4	23.9	22/5
	L.S.D.		2.4			3.2	
<i>Meadow fescue:</i>							
1. Øtofte Fero III	865	171.9	29.2	688	164.6	24.2	25/5
2. Pajbjerg III	855	170.6	29.1	660	159.0	23.6	23/5
3. Pajbjerg Meri III	858	170.4	29.3	666	160.0	24.0	26/5
4. Øtofte III	855	168.6	29.4	672	158.7	23.5	23/5
5. Trifolium III	832	166.6	28.8	653	156.6	23.5	23/5
6. Dæhnfeldt Leto III	836	166.5	28.6	663	159.7	23.7	23/5
7. Øtofte mt/53	848	169.0	28.9	687	163.2	23.9	23/5
8. Hinderupgaard	827	164.9	28.4	647	155.8	23.1	23/5
	L.S.D.		2.4			4.4	

Hovedtabel. Tørstofudbytte, hkg pr. ha, i de enkelte forsøg

	Dæhn- feldt Hera HI	Paj- bjerg Rega III	Ros- kilde III	Paj- bjerg III	Trifo- lium III	E. F. III	Sildig Ros- kilde III	Sildig Ørne- høj III	Adefa III	Hinde- rup- gaard	Ros- kilde mt/54	Paj- bjerg Milka	Trifo- lium A
1. brugsår 1959:													
Hundegræs i blanding med kløver													
Aarslev.....	83.9	82.0	81.6	80.7	80.3	81.3	81.9	78.6	73.7	80.8	79.6	79.8	82.7
Askov.....	88.8	85.2	85.6	83.4	84.0	83.2	83.2	85.1	83.6	85.9	83.7	88.3	85.1
Lyngby.....	81.0	85.3	80.9	81.8	79.3	81.8	82.7	80.7	79.2	79.9	81.4	83.8	81.7
Tystofte.....	70.3	71.9	71.2	69.7	68.8	69.8	70.4	70.4	67.7	70.2	70.2	68.8	68.4
Ødum.....	97.9	104.4	103.9	103.4	100.2	102.8	100.8	102.1	96.8	97.7	101.3	103.8	100.1
Borris.....	70.0	70.0	66.9	68.4	72.0	70.4	64.5	61.5	65.5	67.3	66.6	63.7	66.5
Tylstrup.....	48.0	51.0	48.6	48.7	46.2	46.8	44.4	48.9	48.1	47.0	46.7	48.7	48.9
1. brugsår 1960:													
Aarslev.....	90.1	86.9	88.7	86.7	86.7	86.3	85.2	89.1	86.4	89.1	89.6	86.1	85.6
Lyngby.....	70.1	69.0	71.0	71.4	71.4	70.0	69.8	68.6	66.6	70.8	71.7	71.1	74.6
Tystofte.....	81.7	83.7	82.7	84.7	81.2	81.7	82.5	77.7	74.6	79.7	84.3	81.5	80.6
Ødum.....	81.9	81.2	82.9	83.9	82.8	83.4	83.4	79.7	75.0	80.9	83.1	79.9	84.8
Højer.....	115.2	115.6	112.2	111.3	117.4	115.4	115.0	110.2	113.7	118.1	116.0	117.7	113.7
Centralgaarden.....	99.2	105.6	98.7	103.1	100.3	104.3	108.0	100.4	103.5	103.7	103.3	102.8	101.9
2. brugsår 1960:													
Aarslev.....	91.8	93.3	92.3	92.0	92.6	90.3	90.6	89.5	89.0	92.3	91.8	93.8	91.3
Askov.....	91.0	83.5	87.6	83.9	82.6	84.1	85.1	80.1	81.7	88.4	85.8	83.1	84.2
Lyngby.....	81.5	81.1	81.5	79.7	81.6	83.4	80.6	79.3	81.9	80.8	81.1	82.1	83.7
Tystofte.....	89.7	88.8	89.8	88.3	86.7	84.9	89.9	80.8	81.6	89.4	86.1	85.0	87.0
Ødum.....	81.0	84.8	81.3	86.6	80.8	81.8	78.0	75.0	76.0	82.1	80.0	80.2	78.8
Borris.....	73.1	73.3	76.4	74.1	73.7	71.6	73.5	70.6	68.8	74.3	74.3	72.7	72.2
Tylstrup.....	71.1	70.3	71.2	72.4	66.7	68.6	67.3	62.9	62.0	67.2	68.4	68.6	67.7

2. brugsår 1961:

Aarslev.....	101.5	94.0	95.4	95.3	97.8	95.0	94.0	95.0	95.3	101.0	96.3	93.6	95.2
Lyngby.....	68.7	68.4	67.6	67.9	67.9	66.0	67.1	63.3	64.5	67.0	66.0	70.5	67.9
Tystofte.....	92.1	92.0	92.7	87.6	85.3	86.6	91.7	85.8	80.9	90.1	89.8	91.0	84.7
Ødum.....	92.5	93.3	94.6	89.7	92.5	91.2	92.3	89.7	89.6	92.9	93.8	91.1	93.0
Højer.....	104.5	101.7	107.5	102.1	107.9	108.5	109.2	105.8	107.0	104.4	107.8	101.7	106.4
Centralgaarden.....	73.7	71.7	73.5	70.0	73.8	71.0	69.0	69.5	65.9	76.4	71.7	71.6	71.0

1. brugsår 1959:

Hundegræs i renbestand

Aarslev.....	89.0	96.5	87.8	90.4	86.1	83.9	86.5	73.5	80.3	87.1	86.6	90.5	84.1
Tystofte.....	51.7	57.3	53.0	54.6	53.6	51.3	52.7	45.3	46.4	51.9	54.7	53.6	51.3
Ødum.....	81.7	84.7	83.7	86.3	82.7	82.9	79.3	73.0	76.9	82.5	82.6	83.9	82.4

1. brugsår 1960:

Aarslev.....	88.6	89.7	85.1	88.2	91.5	89.9	84.2	78.2	82.0	85.0	90.0	85.5	83.1
Askov.....	91.0	89.1	93.2	91.2	92.2	89.4	90.8	77.3	83.9	93.2	89.3	89.5	87.9
Tystofte.....	102.9	102.6	106.5	105.4	107.5	103.8	105.2	99.9	96.7	104.0	103.3	102.6	104.9
Ødum.....	106.7	108.5	107.3	107.9	108.7	105.4	110.8	98.7	100.6	109.7	106.5	105.9	105.3
Borris.....	88.3	90.6	92.0	93.5	86.4	87.8	88.1	78.7	76.3	89.3	87.7	88.0	86.3

2. brugsår 1960:

Aarslev.....	89.9	84.9	86.9	89.6	86.6	86.5	85.9	82.4	83.8	92.1	86.0	86.0	88.5
Tystofte.....	96.3	90.6	93.0	96.6	93.3	96.0	94.2	84.5	85.3	98.2	90.3	91.7	93.8
Ødum.....	98.4	94.1	98.5	97.1	93.7	97.8	98.3	86.1	91.3	98.5	97.2	93.9	94.7

2. brugsår 1961:

Aarslev.....	104.6	99.2	100.2	101.0	104.1	100.3	98.2	94.5	95.4	101.5	99.8	99.6	98.5
Askov.....	78.1	74.7	79.6	76.6	77.5	78.0	79.1	71.8	75.7	78.8	76.8	76.9	77.6
Tystofte.....	96.9	94.3	97.6	94.1	95.7	94.7	98.5	93.7	93.0	97.4	96.1	97.0	94.8
Ødum.....	103.3	103.9	108.3	107.0	103.2	103.2	105.2	109.0	106.5	106.9	105.0	108.8	105.7
Borris.....	88.3	85.7	92.7	91.9	88.3	87.0	91.0	88.8	86.8	91.5	93.0	91.4	87.6

Hovedtabel. Tørstofudbytte, hkg pr. ha, i de enkelte forsøg

	Øtofte Fero III	Paj- bjerg III	Pajbj. Meri III	Øtofte III	Trifo- lium III	Dæhnf. Leto III	Øtofte mt/53	Hinde- rup- gaard
Engsvingel i blanding med kløver								
1. brugsår 1959:								
Aarslev.....	95.6	91.8	92.9	96.9	90.3	89.9	96.1	88.9
Askov.....	88.5	88.7	88.2	90.8	88.4	87.0	86.2	86.8
Lyngby.....	115.4	112.3	111.8	110.8	113.5	107.4	108.3	107.2
Tystofte.....	73.9	70.6	78.6	72.2	71.8	73.0	73.1	71.0
Ødum.....	115.2	113.8	116.8	114.0	115.5	113.8	118.8	111.6
Borris.....	74.7	68.8	71.8	72.3	62.6	62.6	72.7	66.1
Tylstrup.....	48.9	47.0	48.9	47.1	47.0	46.2	48.2	46.9
1. brugsår 1960:								
Aarslev.....	94.0	93.5	91.3	94.1	92.7	92.6	92.8	88.2
Lyngby.....	88.5	85.4	88.5	87.3	83.4	83.8	87.6	83.0
Tystofte.....	70.9	67.8	69.6	73.2	63.7	67.9	71.4	66.4
Ødum.....	81.2	82.0	84.0	79.8	76.6	80.5	81.3	77.8
Højer.....	101.8	109.2	107.1	106.3	105.4	108.5	107.7	111.7
Centralgaarden	82.5	91.8	83.8	83.6	89.2	84.8	85.7	89.3
2. brugsår 1960:								
Aarslev.....	94.6	93.3	91.5	91.0	93.4	91.9	90.8	93.5
Askov.....	73.3	73.8	72.8	70.9	71.8	70.2	69.9	70.2
Lyngby.....	77.9	81.0	76.9	74.8	77.7	76.9	77.1	75.9
Tystofte.....	91.2	89.8	91.8	87.6	86.0	87.6	91.2	83.8
Ødum.....	84.0	86.0	87.3	84.9	83.4	84.8	82.9	85.7
Borris.....	70.5	69.6	68.6	72.1	67.2	68.8	69.6	68.3
Tylstrup.....	60.8	57.7	60.4	59.7	56.3	57.0	58.6	55.9
2. brugsår 1961:								
Aarslev.....	91.3	89.9	86.8	87.7	87.4	88.2	89.5	88.6
Lyngby.....	60.2	56.5	56.8	56.4	55.4	55.5	57.7	56.4
Tystofte.....	115.6	117.3	114.4	113.4	112.1	114.0	115.7	113.0
Ødum.....	102.3	104.4	102.5	101.2	102.8	105.5	99.0	100.6
Højer.....	113.8	107.6	105.9	95.4	103.1	101.0	100.5	92.8
Centralgaarden	67.9	67.4	65.5	68.8	69.1	65.1	66.3	64.1

Hovedtabel. (Fortsat)

	Øtofte Fero III	Paj- bjerg III	Pajbj. Meri III	Øtofte III	Trifo- lium III	Dæhnf. Leto III	Øtofte mt/53	Hinde- rup- gaard
Engsvingel i renbestand								
1. brugsår 1959:								
Aarslev.....	86.7	79.7	81.1	83.2	76.7	75.1	83.6	74.2
Tystofte.....	61.6	54.7	59.7	55.9	53.2	51.9	55.6	51.8
Ødum.....	90.8	82.4	87.1	88.3	78.3	81.2	89.2	83.1
1. brugsår 1960:								
Aarslev.....	72.7	78.6	78.0	75.7	79.8	82.7	85.1	76.6
Askov.....	78.6	80.4	82.7	81.2	79.3	85.0	82.3	82.1
Tystofte.....	70.3	76.8	73.0	73.8	75.2	73.7	74.1	75.6
Ødum.....	84.3	84.0	81.3	80.4	84.9	94.6	81.6	82.2
Borris.....	84.7	79.9	81.3	80.1	75.1	77.4	83.9	77.3
2. brugsår 1960:								
Aarslev.....	73.0	69.3	69.3	70.6	66.6	68.6	70.6	69.0
Tystofte.....	82.2	78.0	78.4	75.3	77.2	79.4	77.9	74.2
Ødum.....	84.3	80.6	79.1	79.0	79.8	79.3	79.8	74.9
2. brugsår 1961:								
Aarslev.....	90.9	87.6	92.6	86.4	87.8	92.7	94.9	85.6
Askov.....	86.6	83.9	83.2	84.0	82.1	87.9	85.0	81.0
Tystofte.....	95.9	91.4	88.5	91.7	91.6	93.1	93.5	93.6
Ødum.....	88.7	85.9	84.6	84.6	86.4	89.3	86.1	87.0
Borris.....	84.5	78.6	79.4	79.4	78.6	75.3	81.9	77.7